

Геолошка разноврсност (геодиверзитет) је скуп својстава који се односе на геолошку средину и одређено геолошко тијело. То су елементи неживе природе тј. све оно што је сачувано у структури и текстури стијена и земљишта као што су геолошке, геоморфолошке, хидрогеолошке појаве и објекти, те палеонтолошки и минеролошки налази који чине саставни дио пејзажа. Очување геолошке разноврсности спроводи се општим и посебним мјерама заштите. Приликом планирања, уређења и коришћења простора примјењују се опште мјере кроз услове и мјере заштите које су саставни дио планских докумената.

Посебне мјере за заштиту геолошке разноврсности остварују се заштитом објеката геонасљеђа који имају изузетну научну, образовну, естетску и културну вриједност. Заштита се спроводи у условима *in situ* и *ex situ* заштите. Заштићени објекти геонасљеђа могу бити заштићена подручја и заштићени минерали и фосили. Најчешћа категорија заштићених подручја којим се штите објекти геонасљеђа је „споменик природе“. Споменик природе може бити геолошки (палеонтолошки, структурно-геолошки, нафтно-геолошки, седиментолошки), хидрогеолошки (извориште, седрено подручје), геоморфолошки (пећина, јама, солитерна стијена), хидролошки (водоток, водопад, језеро, бара) итд. Објекти геонасљеђа могу да се штите и у другим категоријама заштићених подручја, као нпр. резерват природе (геолошки), парк природе (геопарк) итд.

Земљане пирамиде у Мексикоу | Превиши код Фоседе у Црраријаме, Градско | Крећина Барвајуса, П

Заштићени објекти геонаслеђа Републике Српске

У складу са важећим Законом о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 20/14) у Републици Српској има 11 заштићених објеката геонаслеђа. Сви објекти су заштићени као заштићена подручја и то у категорији "споменик природе". Према класификацији објеката геонаслеђа, припадају геоморфолошком типу објеката.

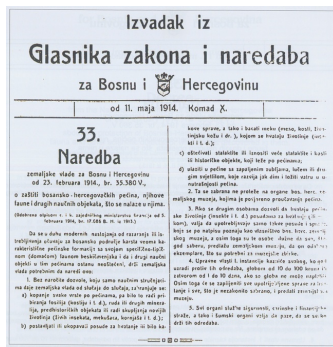
Табела - заштићени објекти геонаслеђа у Републици Српској (последња измјена септембар 2016.)

НАЗИВ И КАТЕГОРИЈА	ПОВРШИНА (ha)	ОПШТИНА	КЛАСИФИКАЦИЈА
Споменик природе "Пећина Љубачево"	25,15	Бањалука	геоморфолошки
Споменик природе "Пећина Орловача"	27,0	Пале	геоморфолошки
Споменик природе "Пећина Растуша"	11,0	Теслић	геоморфолошки
Споменик природе "Јама Ледана"	26,2	Рибник	геоморфолошки
Споменик природе "Вајка пећина"	12,00	Шипово	геоморфолошки
Споменик природе "Пећина Ђатло"	19,4	Билећа и Гацко	геоморфолошки
Споменик природе "Павлова пећина"	19,0	Требиње	геоморфолошки
Споменик природе "Грива пећина"	25,87	Соколац	геоморфолошки
Споменик природе "Пећина под липом"	1,0	Соколац	геоморфолошки
Споменик природе "Пећина Леденача"	14,0	Фоча	геоморфолошки
Споменик природе "Вајка пећина"	20,92	Билећа	геоморфолошки

Инвентар објеката геонаслеђа

Чланом 45. Закона о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске" бр. 20/14) прописано је успостављање Инвентара објеката геонаслеђа Републике Српске који ће водити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа.

Историјат заштите објеката геонаслеђа

Први познати акт о заштити геонаслеђа је била *Наредба земаљске владе за Босну и Херцеговину* о заштити босанско-херцеговачких пећина, њихове фауне и других научних објеката, што се налазе у њима ("Гласник закона и наредба за Босну и Херцеговину" од 11. маја 1914., комад X)*. У периоду од 1945. до 1992. године, на основу више законских аката Социјалистичке Републике БиХ, а на територији која данас припада Републици Српској заштићена су два специјална резервата (геолошки) - пећина Бања Стијена код Рогатице и Земљане пирамиде код Фоче, два резервата природних предјела - клисура Врбаса од Јајца до Бањалуке и клисура ријеке Јањ у Шипову те више од 60 споменика природе (геолошких и геоморфолошких). Списак можете погледати

[ОВДЈЕ](#)

* преузето из: Speleobiologica Bosniae et Hercegovinae, Monographs in Spelebiology and the

Conservation-management of Karst Conduit-aquifer Ecosystems in the Dinaric Karst of Eastern Hercegovina, Bosnia & Hercegovina - Speleološko društvo "Zelena brda", Trebinje; The Devon Karst Research Society, Plymouth, United Kingdom; Caudata Hungarian Cave Research, Budapest, Hungary - Trebinje, 2010.

СПЕЛЕОЛОШКИ ОБЈЕКТИ (дефиниције, заштићени спелеолошки објекти у РС, поступак у случају открића спелеолошког објекта, преглед најдужих пећина и најдубљих јама у РС и БиХ)

МИНЕРАЛИ И ФОСИЛИ (дефиниције, поступање у случају проналаска минерала и фосила, опште мјере заштите, заштићени минерали и фосили)

Природно наслеђе - шематски приказ, "мапа сајта"